

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 9Cdo/199/2021                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 6118384331                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 14.06.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Marián Sluk              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:6118384331.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova č. 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému O. M., narodenému XX. C. XXXX, J. L., U. XX, o zaplatenie 3 942,76 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13Csp/166/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. mája 2020 sp. zn. 16Co/191/2019, takto

### rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. mája 2020 sp. zn. 16Co/191/2019 v potvrdzujúcom výroku z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. mája 2019 č. k. 13Csp/166/2018-74 mimo iného zamietol žalobu v časti o zaplatenie 10,79 % ročného (zmluvného) úroku zo sumy 3 942,76 eura od 14. februára 2018 do zaplatenia a žalobkyni priznal proti žalovanému právo na plnú náhradu trov prvoinštančného konania. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je čiastočne nedôvodná (o zaplatenie 10,79% ročného úroku zo sumy 3 942,76 eura od 14. februára 2018 do zaplatenia) vychádzajúc z toho, že po predčasnom zosplatnení úveru 13. februára 2018 žalobkyni nepatrí zmluvný úrok z titulu spotrebiteľského úveru.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne v žalobe zamietajúcej časti rozsudkom zo 14. mája 2020 sp. zn. 16Co/191/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku (o zaplatenie 10,9 % ročného zmluvného úroku z istiny 3 942,76 eura od 14. februára 2018 do zaplatenia) i vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie. Podľa názoru odvolacieho súdu za čas po zosplatnení úveru (po 13. februári 2018) patrí veriteľovi iba právo na úroky z omeškania a nepatrí mu zmluvný úrok z úveru (viď rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/224/2015 z 09. júna 2016, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/98 - ZSP 43/2000, 4Obo/95/2000 - ZSP 42/2001, ZSP 55/1996 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, ako aj rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp.zn. 19Co/4/2017 zo 16. februára 2017). V

opačnom prípade by to vyvolalo hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd potvrdil žalobou zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie spolu s výrokom o trovách prvoinštančného konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu potvrdzujúceho výroku o zamietnutí žaloby v časti zmluvného úroku po zosplatnení podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci v otázke, či má veriteľ nárok na zaplatenie zmluvných úrokov aj po predčasnom zosplatnení celého úveru. Mala za to, že sudy nižších inštancií nesprávne ustálili, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky. V tejto súvislosti poukázala na viaceré rozhodnutia krajských súdov (napr. Krajského súdu v Prešove sp.zn. 14Co/22/2018, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/346/2017, Krajského súdu v Nitre sp.zn. 12Co/70/2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43Co/21/2018, Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/12/2017, Krajského súdu Bratislava sp.zn. 3Co/108/2017), v zmysle ktorých v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží zmluvný úrok z istiny. Vzhľadom na uvedené navrhla rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b) CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je nie len prípustné, ale aj dôvodné, a preto je potrebné (i postačujúce) dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v potvrdzujúcom výroku (I. výrok) zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 a § 450 CSP).

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

9. Ako už bolo uvedené, v preskúmvanej veci dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila aj poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pričom malo ísť o otázku existencie a výšky nároku veriteľa zo (spotrebiteľského) úverového vzťahu na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru. Dovolateľka teda dovolanie odôvodnila prípustným dovolacím dôvodom, a to nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, keď v ňom vymedzila nielen to, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne (označením právnej otázky, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu i jemu predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie), ale aj to, v čom ňou namietaná nesprávnosť spočíva (v nesprávnej aplikácii práva na zistený skutkový stav).

10. V prejednávanej veci rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky existencie a výšky nároku veriteľa zo (spotrebiteľského) úverového vzťahu na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru.

11. Dovolateľkou vymedzená právna otázka (či nárok na zaplatenie zmluvného úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení) bola dovolacím súdom vyriešená (rozhodnutím zo 16. júna 2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020), nebola zodpovedaná v čase rozhodovania súdov v základnom konaní ani v čase koncipovania dovolania a jeho doručenia súdu z 5. júna 2020. Vychádzajúc z toho dovolací súd konštatuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (obdobne napr. 5Cdo/131/2021, 5Cdo/134/2021, 2Cdo/267/2020, 9Cdo/76/2020).

12. Predmetnou otázkou sa už dovolací súd zaoberal v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020, ktoré občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu na zasadnutí konanom 30. marca 2021 prijalo ako rozhodnutie zásadného významu určené na zverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 5/2021, ktorého právna veta znie: „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Na uvedené rozhodnutie nadviazali ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn.: 1Cdo/94/2019, 2Cdo/83/2020, 3Cdo/35/2020, 4Cdo/66/2020, 5Cdo/46/2020, 6Cdo/56/2020, 7Cdo/186/2020, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020, 9Cdo/94/2021 v dôsledku čoho možno takto uvedený právny názor ohľadom predmetnej právnej otázky považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

13. Dovolací súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 po poukaze na nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru v rozhodovacej praxi odvolacích súdov konštatoval, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

14. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

14.1. Dovolací súd tak v tomto rozhodnutí uzavrel, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

15. S daným záverom sa stotožňuje dovolací súd i v tejto prejednávanej veci. Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru vyjadreného i v ďalších rozhodnutiach dovolacieho súdu (napr. 5Cdo/73/2020, 8Cdo/135/2020, 8Cdo/221/2019, 9Cdo/24/2020, 9Cdo/6/2020), od ktorého sa nepovažuje za potrebné odkloniť, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže nápravu možno dosiahnuť už zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (ten je vo veci samej viazaný právnym názorom dovolacieho súdu), dovolací súd preto nepristúpil aj k zrušeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie v jeho žalobe zamietajúcej časti (analogicky § 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd

zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.